

NAZARENKO Y.A.,
Postgraduate student
Institute of Market Problems And Economic & Ecological Research of the
National Academy of Sciences of Ukraine,
Frantsuzskiy Boulevard, 29, Odessa, Ukraine
E-mail: ju.lia.uniti@gmail.com
ORCID: 0000-0001-9049-1218

METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF EVALUATION OF CAPITALIZATION OF ENTERPRISES OF UKRAINE BASED ON THE COST (INVESTMENT) APPROACH

Topicality. The increase in the level of capitalization of the economy is of strategic importance to Ukraine, because, firstly, there is a direct link between capitalization and competitiveness, and secondly, because the market transformation in Ukraine is inherently capitalization of the economy. All this necessitates the further study of the theoretical and methodological principles of capitalization of enterprises of the country as a whole and by types of activity.

Aim and tasks. To consider the methodical principles of estimating capitalization of enterprises on the basis of cost (investment) approach and to evaluate it by types of activity for Ukrainian enterprises at actual and constant prices.

Research results. An assessment of the real capitalization of enterprises as a state can be considered as a "passive" assessment and it can be implemented even if the enterprise does not work. Such an assessment has a limited scope and should be used for enterprises whose activities are based on the use of fixed assets (machines, equipment, buildings, etc.), in which the results of the production process depends not only on the available intellectual capital, but on the available physical capital, and where there are no significant intangible assets. At the same time, the use of a cost-effective approach to enterprises that are based on education, knowledge and skills of staff (companies engaged in consulting and software development, retail and distribution companies, real estate agencies, travel agencies, etc.) do not provide adequate an idea of the level of their capitalization.

Accounting of assets of the enterprise in the balance sheet is carried out at the original cost. Exceptions are fixed assets, accounting for the original and residual value. Over time, such an assessment as a result of inflation, non-revaluation and other factors does not reflect the actual (actual) value of assets. Therefore, it is more appropriate to use the replacement value or the replacement value, which should be used to reproduce the same or create a similar asset.

The growth in the residual value of fixed assets of Ukrainian enterprises in 2012-2017 is due to two factors: net income of fixed assets (the difference between the amount of fixed assets received and which have left); indexing. In general, in Ukraine the growth of residual value of fixed assets of enterprises in actual prices is mainly due to their indexation (77 %). At the same time, in agriculture and trade, the main role played by the receipt of fixed assets, and in the transport sector, the residual value of fixed assets in enterprises at actual prices is almost 100 % due to their indexation.

Negative trends occurred in relation to the share of own capital of enterprises of Ukraine, which decreased from 51.6 % in 2001 to 24.7 % in 2017. The same thing happened in agriculture and industry, and in construction and trade, it even got negative values.

An analysis of the dynamics of assets of Ukrainian enterprises in the prices of 2012 indicates a tendency to reduce their value. In 2017, their value amounted to 93.5 % of the level in 2012, in industry - 93.1 % and in transport - 96.2 %. In trade and construction, the reduction was more significant and amounted to more than 20 %. A completely different situation was in agriculture, where in the period of 2012-2017 the assets of enterprises increased by more than 1.5 times.

Conclusion. The assessment in actual prices reflects the current level of capitalization of enterprises. At the same time, due to inflation, the average level of which in 2014-2017 was about 20 %, makes it impossible to compare capitalization estimates for different years. In order to solve this problem, the evaluation of capitalization at constant prices was carried out, which showed that there was a decrease in the level of capitalization of enterprises in general in the country and in the main types of activity, the exception was agriculture, where the level of capitalization of enterprises increased more than 1.5 times. All this testifies to the negative processes in the country's economy, namely, the deindustrialization and domination of the raw materials industries.

Keywords: capitalization, assets, fixed assets, own and borrowed capital, type of activity, enterprise, estimation

НАЗАРЕНКО Ю.А.,
аспірантка
Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАНУ,
Французький бульвар, 29, м. Одеса, Україна, 65044
E-mail: ju.lia.uniti@gmail.com
ORCID: 0000-0001-9049-1218

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНКИ КАПІТАЛІЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ НА ОСНОВІ ВИТРАТНОГО (ІНВЕСТИЦІЙНОГО) ПІДХОДУ

Актуальність. Підвищення рівня капіталізації економіки має стратегічне значення для України, оскільки, по-перше, існує безпосередній зв'язок між капіталізацією та конкурентоспроможністю, а по-друге, тому що ринкова трансформація в Україні за своєю суттю є капіталізацією економіки. Усе це обумовлює необхідність подальшого дослідження теоретичних та методологічних засад капіталізації підприємств країни в цілому та за видами діяльності.

Мета та завдання. Розглянути методичні засади оцінки капіталізації підприємств на основі витратного (інвестиційного) підходу та здійснити її оцінку за видами діяльності для підприємств України у фактичних та постійних цінах.

Результати. Оцінку реальної капіталізації підприємств як стан можна розглядати як «пасивну» оцінку і вона може бути здійснена навіть якщо підприємство не працює. Така оцінка має обмежену сферу застосування, її доцільно використовувати для підприємств, діяльність яких базується на використанні основних засобів (верстати, обладнання, будівлі та інші), в яких результати виробничого процесу залежить не стільки від наявного інтелектуального капіталу, скільки від наявного фізичного капіталу, і де відсутні значні нематеріальні активи. В той же час застосування витратного підходу до підприємств, діяльність яких базується на освіті, знаннях і навичках персоналу (компанії, які зайняті консалтингом та створенням програмного забезпечення, роздрібні та дистриб'юторські компанії, агенції нерухомості, туристичні агенції та інші), не дає адекватного уявлення про рівень їх капіталізації.

Облік активів підприємства у бухгалтерському балансі здійснюється за первісною вартістю. Виключення складають основні засоби, облік яких здійснюється за первісною та залишковою вартістю. З часом така оцінка внаслідок інфляції, не проведення переоцінки та інших чинників не відображає реальну (фактичну) вартість активів. Тому більш доцільно використовувати відновну вартість або вартість заміщення - сума коштів, яка повинна бути витрачена при відтворенні такого ж або створенні аналогічного активу.

Зростання залишкової вартості основних засобів підприємств України у 2012-2017 рр. обумовлено двома чинниками: чисте надходження основних засобів (різниця між обсягом основних засобів, які надійшли і які вибули); індексація. В цілому в Україні зростання залишкової вартості основних засобів підприємств у фактичних цінах, в основному, обумовлено їх індексацією (77 %). В той же час у сільському господарстві та торгівлі визначальну роль грало надходження основних засобів, а у сфері транспорту зростання залишкової вартості основних засобів підприємств у фактичних цінах майже на 100 % обумовлено їх індексацією.

Негативні тенденції відбувалися щодо питомої ваги власного капіталу підприємств України, яка зменшилася з 51,6 % у 2001 році до 24,7 % у 2017 році. Те ж саме відбувалося у сільському господарстві та промисловості, а у будівництві та торгівлі вона набула навіть від'ємних значень.

Аналіз динаміки активів підприємств України у цінах 2012 року свідчить про наявність тенденції до зменшення їх вартості. У 2017 році їх вартість склала 93,5 % від рівня 2012 року, у промисловості – 93,1 % і у транспорті – 96,2 %. У торгівлі та будівництві зменшення було більш значним і склало більше 20 %. Зовсім інша ситуація була в сільському господарстві, де за період 2012-2017 рр. активи підприємств збільшилися більше ніж у 1,5 рази.

Висновки. Оцінка у фактичних цінах відображає поточний рівень капіталізації підприємств. В той же час внаслідок інфляції, середній рівень якої у 2014-2017 рр. складав близько 20 %, робить неможливим порівнювати оцінок капіталізації за різні роки. Для вирішення цієї проблеми була здійснена оцінка капіталізації у постійних цінах, яка показала, що мало місце зменшення рівня капіталізації підприємств в цілому в країні та в основних видах діяльності, виключення стало сільське господарство, де рівень капіталізації підприємств збільшився більше ніж у 1,5 рази. Усе свідчить про негативні процеси в економіці країни, а саме деіндустріалізацію та домінування сировинних галузей.

Ключові слова: капіталізація, активи, основні засоби, власний та позиковий капітал, вид діяльності, підприємство, оцінка

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Підвищення рівня капіталізації економіки має стратегічне значення для України, оскільки, по-перше,

існує безпосередній зв'язок між капіталізацією та конкурентоспроможністю, а по-друге, тому що ринкова трансформація в Україні за своєю суттю є капіталізацією економіки. Усе це обумовлює необхідність подальшого дослідження теоретичних та методологічних засад капіталізації підприємств країни в цілому та за видами діяльності.

Аналіз останніх публікацій по проблемі. Серед науковців проблемні питання оцінки діяльності підприємств досліджують Б. Буркинський, І. Булев, В. Ворона, Е. Лібанова, А. Гріценко, В. Баліцька, В. Близнюк, І. Бобух, В. Горячук, В. Мандибура, Л. Шинкарук, С. Шумська та інші дослідники [1-6].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. В той же час недостатня увага приділяється питанням методологічних засад оцінки рівня капіталізації підприємств країни в цілому та за видами діяльності.

Формулювання цілей дослідження (постановка завдання). Розглянути методичні засади оцінки капіталізації підприємств на основі витратного (інвестиційного) підходу та здійснити її оцінку за видами діяльності для підприємств України у фактичних та постійних цінах.

Виклад основних результатів та їх обґрунтування. Оцінку капіталізації підприємств на основі витратного (інвестиційного) підходу будемо розглядати як оцінку наявного капіталу підприємства (активів підприємства) або оцінку вкладених в нього інвестицій. В сфері оціночної діяльності така оцінка розглядається як оцінка вартості підприємства на основі витратного підходу [1, с. 56; 7, с. 44]. На наш погляд, термін «інвестиційний» також може бути використано, бо він відображає сутність витратного підходу.

Оцінку реальної капіталізації підприємств як стан можна розглядати як «пасивну» оцінку і вона може бути здійснена навіть якщо підприємство не працює. Така оцінка має обмежену сферу застосування, її доцільно використовувати для підприємств, діяльність яких базується на використанні основних засобів (верстати, обладнання, будівлі та інше), в яких результати виробничого процесу залежить не стільки від наявного інтелектуального капіталу, скільки від наявного фізичного капіталу, і де відсутні значні нематеріальні активи. В той же час застосування витратного підходу до підприємств, діяльність яких базується на освіті, знаннях і навичках персоналу (компанії, які зайняті консалтингом та створенням програмного забезпечення, роздрібні та дистриб'юторські компанії, агенції нерухомості, туристичні агенції та інші), не дає адекватного уявлення про рівень їх капіталізації.

Облік активів підприємства у бухгалтерському балансі здійснюється за первісною вартістю. Виключення складають основні засоби, облік яких здійснюється за первісною та залишковою вартістю. З часом така оцінка внаслідок інфляції, не проведення переоцінки та інших чинників не відображає реальну (фактичну) вартість активів. Тому більш доцільно використовувати відновну вартість або вартість заміщення (replacement value) - сума коштів, яка повинна бути витрачена при відтворенні такого ж або створенні аналогічного активу [8, С. 225]. Тому у подальшому під реальною (ринковою) вартістю активів підприємства будемо розуміти їх відновну вартість або вартість заміщення.

Вартість заміщення активів підприємства визначається шляхом коригування їх балансової вартості, по кожному виду активів окремо:

- грошові кошти та їх еквіваленти, як правило, не коригуються;
- вартість цінних паперів визначається згідно їх ринкової ціни;
- дебіторська заборгованість зменшується на суму сумнівних боргів;
- вартість запасів визначається на основі поточної ціни їх заміщення;
- вартість земельних ділянок, які відносяться до основних засобів, визначається згідно ринкової оцінки із залученням експертів (оцінщиків);
- вартість будівель, споруд та обладнання визначається на основі поточної ціни їх заміщення за вирахуванням амортизації;
- вартість нематеріальних активів визначається на основі поточної ціни їх заміщення.

Реальну вартість позикового капіталу підприємства також визначається шляхом коригування його балансової вартості, по кожному виду зобов'язань:

- кредиторська заборгованість та банківські кредити, як правило, не коригуються за виключенням, коли строк позовної давності минув;
- інші зобов'язання коригуються з врахуванням їх особливостей.

Ринкова вартість власного капіталу (ВК) підприємства визначається як різниця між ринковою вартістю активів (Активи) та ринковою вартістю позикового капіталу (ПК)

$$ВК = \text{Активи} - \text{ПК}.$$

В якості основних показників капіталізації як стан будемо розглядати - вартість активів, основних засобів, власного і позикового капіталу.

Основні засоби. Залишкова вартість основних засобів підприємств України у період 2012-2017 рр. збільшилася у 1,68 разу, у сільському господарстві – у 2,44 разу, промисловості – у 1,41 разу, будівництві – 0,99 разу, торгівля – у 1,78 разу і у транспорті – у 3,73 разу. Значно більше зростання залишкової вартості основних засобів підприємств у транспорті у порівнянні з іншими видами діяльності обумовлено значною індексацією за підсумками 2014 року (коефіцієнт індексації 160,3 %) та великим надходженням основних засобів у 2015 році (648,3 млрд грн.). Внаслідок цього залишкова вартість у транспорті зросла майже у 4,2 разу з 204 млрд грн. до 856 млрд грн. (табл. 1).

Таблиця 1

**Залишкова вартість основних засобів підприємств України
за видами діяльності у 2012-2017 рр. у фактичних цінах, у млрд грн.**

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Усього	1651	1751	1781	2662	2772	2770
Сільське господарство	75	84	88	106	146	184
Промисловість	761	825	841	917	999	1076
Будівництво	39	42	34	33	41	38
Торгівля	79	88	86	93	127	141
Транспорт	194	213	204	856	921	723

Джерело: розраховано автором на основі даних статистичних збірника «Діяльність суб'єктів господарювання за 2017 рік»

Для оцінки реального збільшення залишкової вартості основних засобів скористаємося Індексом основних засобів (відсотків до 2012 року), який показує, наскільки вона зросла за рахунок чистого надходження основних засобів, тобто реальне зростання у цінах 2012 року

В цілому у 2012-2017 рр. в Україні залишкова вартість основних засобів підприємств зросла у 1,12 рази у цінах 2012 року (у фактичних цінах у 1,68 рази). Найбільше зростання за видами діяльності мало місце у сільському господарстві – 1,59 рази у цінах 2012 року (у фактичних цінах – у 2,44 рази), найменше у транспорті – у 1,02 рази у цінах 2012 року (у фактичних цінах – у 4,20 рази).

Зростання залишкової вартості основних засобів підприємств обумовлено двома чинниками:

– чисте надходження основних засобів (різниця між обсягом основних засобів, які надійшли і які вибули);

– індексація.

Скористаємося апаратом факторного аналізу для оцінки питомої ваги впливу чистого надходження основних засобів у постійних цінах та їх індексації на зростання залишкової вартості основних засобів у фактичних цінах. Результати розрахунків представлені у таблиці 2, з якої видно, що в цілому в Україні зростання залишкової вартості основних засобів підприємств у фактичних цінах, в основному, обумовлено їх індексацією (77 %) [9].

В той же час у сільському господарстві та торгівлі визначальну роль грало надходження основних засобів. Окремо слід відмітити сферу транспорту, де зростання залишкової вартості основних засобів підприємств у фактичних цінах майже на 100 % обумовлено їх індексацією.

Щорічна амортизація основних засобів підприємств України у 2012-2017 рр. в середньому складала 2,2 % від їх первісної вартості, тобто період їх оновлення складав близько 45 років [10]. Списання основних засобів у транспорті у 2015 році майже на 10 трлн грн., а також значна індексація у цьому виді діяльності дозволило збільшити річну амортизацію до рівня 3,7 % від загального обсягу первісної вартості основних засобів країни і відповідно зменшити період їх оновлення до 27 років.

Питома вага впливу чистого надходження основних засобів у постійних цінах та їх індексації на зростання залишкової вартості основних засобів у фактичних цінах у 2012-2017 рр.

	Зростання за рахунок надходження основних засобів у постійних цінах	Зростання за рахунок індексації основних засобів
Усього	23 %	77 %
Сільське господарство	52 %	48 %
Промисловість	47 %	53 %
Торгівля	66 %	34 %
Транспорт	2 %	98 %

Джерело: розраховано автором на основі даних статистичного збірника «Діяльність суб'єктів господарювання за 2017 рік» та статистичних бюлетенів «Основні засоби України» за 2012-2017 рр.

Найкраща ситуація у сільському господарстві та торгівлі, де період оновлення у 2017 році складав відповідно 12,7 та 12,1 років. В цілому ж в країні ситуація з оновленням основних засобів незадовільна і не дозволяє вести мову про можливість інноваційного розвитку України та переходу до вищих технологічних укладів.

Ступінь зносу основних засобів підприємств у транспорті після їх списання майже на 10 трлн грн. у 2015 році зменшилася з 97,9 % до 45,7 %, а в цілому в країні з 86,5 % до 63,3 % (табл. 3). У 2017 році ступінь зносу основних засобів підприємств в країні становила 58,4 %, найменший рівень зносу був у сільському господарстві – 37,9 %. *Оцінка реальної капіталізації підприємств як стан у фактичних цінах.* Як зазначалося вище загальна оцінка реальної капіталізації підприємства як стан це оцінка наявного капіталу підприємства або оцінка інвестицій на придбання та створення власними силами активів підприємства. Тобто, це загальна вартість активів або сумарна вартість власного та позикового капіталу.

Динаміка активів підприємств України у фактичних цінах у 2010-2017 рр. свідчить про їх суттєве зростання, особливо у 2015-2016 рр. (табл. 4) - майже на 4 трлн грн., в основному, за рахунок збільшення залишкової вартості основних засобів та нематеріальних активів (майже на 1 трлн грн.) і дебіторської заборгованості (майже на 2 трлн грн.). Зростання активів підприємств у сільському господарстві у 2016 році, в основному, обумовлено величезним зростанням дебіторської заборгованості з 49,9 млрд грн. у 2015 році до 1092,1 млрд грн. у 2016 році (збільшення майже у 22 рази).

Таблиця 3

Ступінь зносу основних засобів підприємств України за видами діяльності у 2012-2017 рр., у %

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Усього	80,5	81,7	86,5	63,3	61,3	58,4
Сільське господарство	37,0	38,4	41,8	42,4	38,9	37,9
Промисловість	55,3	56,8	59,9	76,9	67,7	57,9
Будівництво	46,5	47,4	47,9	48,9	35,8	58,1
Торгівля	35,4	36,1	40,7	39,2	39,9	39,5
Транспорт	96,5	96,7	97,9	45,7	45,1	44,8

Джерело: розраховано автором на основі даних статистичних збірника «Діяльність суб'єктів господарювання за 2017 рік»

**Активи підприємств України за видами діяльності у фактичних цінах
у 2012-2017 рр., у млрд грн.**

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Усього	5417	5709	5990	8069	9986	9954
Сільське господарство	277	313	391	686	1537	912
Промисловість	1755	1872	2010	2356	2790	3142
Будівництво	261	292	269	311	319	370
Торгівля	1113	1148	1171	1397	1790	1993
Транспорт	342	374	369	1073	1240	1002

Джерело: розраховано автором на основі даних статистичного збірника «Діяльність суб'єктів господарювання за 2017 рік».

Дуже значне збільшення активів відбулося у сфері транспорту у 2015-2016 рр. – у 3,9 рази. В основному воно обумовлено зростанням залишкової вартості основних засобів та нематеріальних активів з 203,6 млрд грн. у 2014 році до 855,9 млрд грн. у 2015 році (збільшення у 4,2 рази).

Негативні тенденції відбувалися щодо питомої ваги власного капіталу підприємств України, яка зменшилася з 51,6 % у 2001 році до 24,7 % у 2017 році (рис. 1) [2, с. 54]. Такі ж самі тенденції щодо питомої ваги власного капіталу відбувалися у сільському господарстві та промисловості, де вона зменшилася відповідно з 53,6 % та 38,7 % у 2012 році до 47,9 % і 17,5 % у 2017 році, а у будівництві та торгівлі вона набула навіть від'ємних значень.

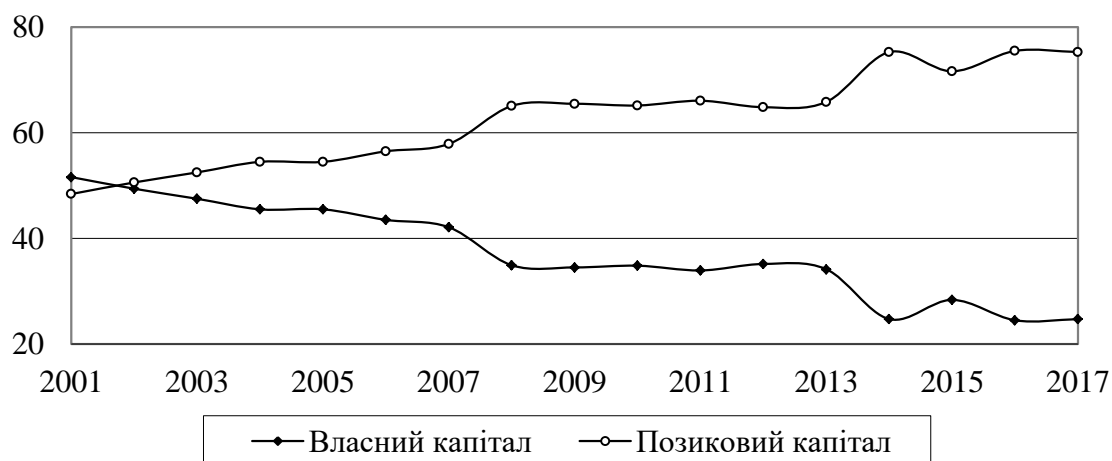

Рис. 1. Питомі ваги власного та позикового капіталу підприємств України у 2001-2017 рр.

Джерело: Розраховано автором на основі даних: Баліцька В.В. Капітал підприємств України: тенденції пріоритети. К. : Ін-т екон. та прогнозів. 2007; статистичний збірник «Діяльність суб'єктів господарювання за 2017 рік»

Оцінка реальної капіталізації підприємств як стан у постійних цінах 2012 року. Оцінка окремих видів активів була здійснена таким чином:

– залишкова вартість основних засобів підприємств окремого виду діяльності за певний рік розраховувалася шляхом множення її вартості у 2012 році на темп зростання (зниження) її вартості відносно 2012 року¹;

– незавершені капітальні інвестиції, довгострокові фінансові інвестиції та інші необоротні активи розраховувалися шляхом ділення їх вартості за певний рік на індекс інфляції до 2012 року;

¹ статистичні бюлетені «Основні засоби України» за 2012-2017 рр.

–запаси розраховувалися шляхом ділення їх вартості за певний рік на індекс-дефлятор випуску товарів і послуг в основних цінах до 2012 року;

–дебіторська заборгованість для кожного виду діяльності розраховувалася шляхом ділення її вартості за певний рік на індекс-дефлятор випуску товарів і послуг в основних цінах до 2012 року для цього виду діяльності;

–поточні фінансові інвестиції (цінні папери строком до 1 року), грошові кошти та інші оборотні активи розраховувалися шляхом ділення їх вартості за певний рік на індекс інфляції до 2012 року.

Результати розрахунків активів підприємств України за видами діяльності у 2012-2017 рр. у цінах 2012 року представлені у таблиці 5. З неї видно, що загальна вартість активів підприємств України у цей період складала близько 5,4 трлн грн., коливаючись від 5,1 трлн грн. до 5,7 трлн грн. Відносно постійною була вартість активів підприємств транспорту – в середньому 344 млрд грн., коливаючись від 327 млрд грн. до 373 млрд грн.

Таблиця 5

Активи підприємств за видами діяльності у 2012-2017 рр. у цінах 2012 року, у млрд грн.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Усього	5417	5658	5356	5053	5609	5067
Сільське господарство	277	308	339	415	775	433
Промисловість	1755	1831	1781	1645	1665	1635
Будівництво	261	286	240	210	194	206
Торгівля	1113	1142	978	841	936	882
Транспорт	342	352	340	327	373	329

Джерело: розраховано автором на основі даних статистичного збірника «Діяльність суб'єктів господарювання за 2017 рік».

Аналіз динаміки активів підприємств України у цінах 2012 року свідчить про наявність тенденції до зменшення їх вартості. У 2017 році їх вартість складала 93,5 % від рівня 2012 року, у промисловості – 93,1 % і у транспорті – 96,2 %. У торгівлі та будівництві зменшення було більш значним і складало більше 20 % (рис. 2).

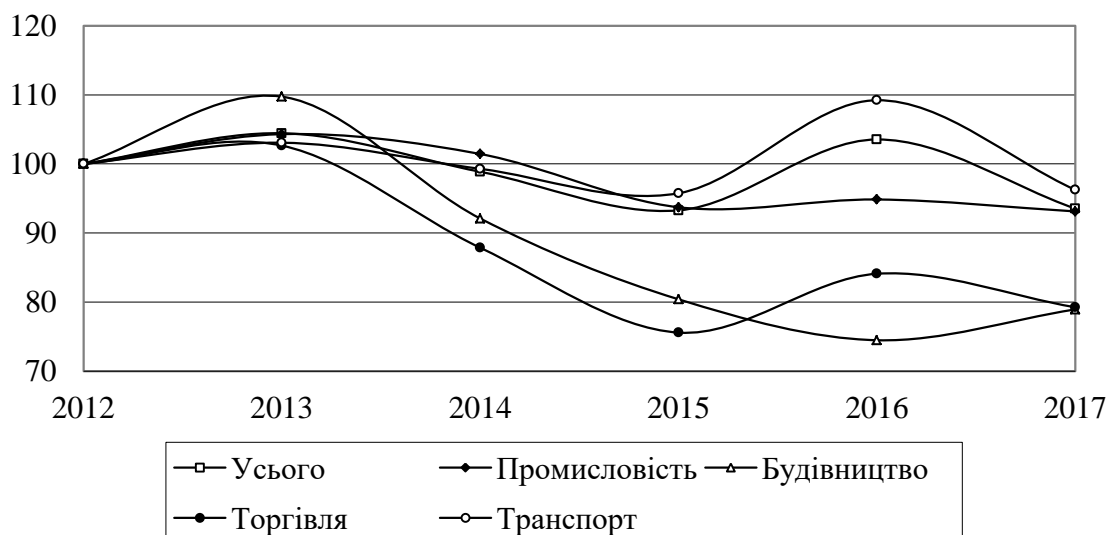

Рис. 2. Вартість активів підприємств України за видами діяльності у 2012-2017 рр. у цінах 2012 року (2012 рік за 100 %)

Джерело: розраховано автором на основі даних статистичних збірника «Діяльність суб'єктів господарювання за 2017 рік»

Зовсім інша ситуація була у сільському господарстві, де за період 2012-2017 рр. активи підприємств збільшилися більше ніж у 1,5 разу. Збільшення вартості активів підприємств у сільському господарстві у постійних цінах 2012 року обумовлено зростанням вартості усіх складових активів, основних засобів та нематеріальних активів (на 58,6 %), дебіторської заборгованості (на 76,8 %), запасів (на 47,6 %), грошей (на 2,9 %), довгострокових фінансових інвестицій (на 157,3 %) та інших активів (на 9,3 %).

Здійшені вище оцінки капіталізації підприємств України як стан на основі витратного (інвестиційного) підходу у фактичних цінах та у постійних цінах 2012 року доповнюють одна другу (рис. 3).

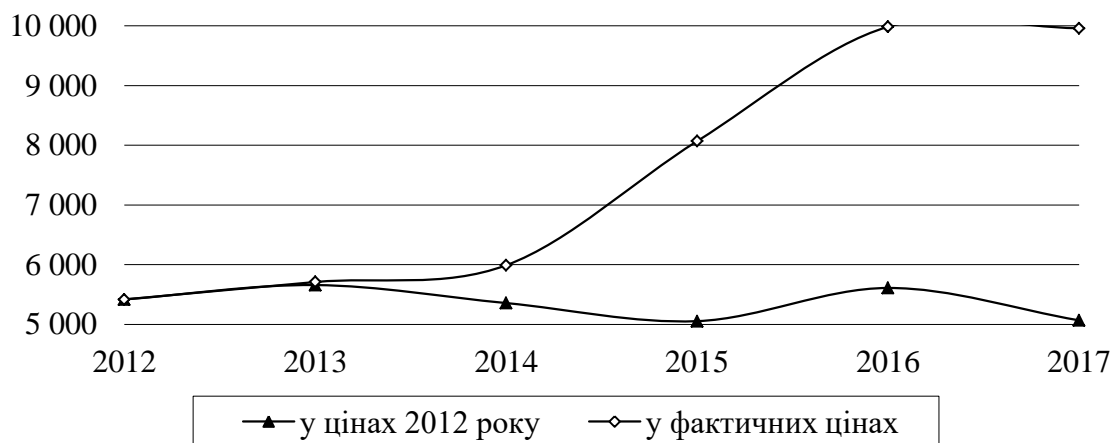

Рис. 3. Капіталізація підприємств України (вартість активів) у 2012-2017 рр. у фактичних цінах та цінах 2012 року, млрд грн.

Джерело: розраховано автором на основі даних статистичного збірника «Діяльність суб'єктів господарювання за 2017 рік»

Висновки та перспективи подальших досліджень. Оцінка у фактичних цінах відображає поточний рівень капіталізації підприємств. В той же час внаслідок інфляції, середній рівень якої у 2014-2017 рр. складав близько 20 %, робить неможливим порівнювати оцінок капіталізації за різні роки. Для вирішення цієї проблеми була здійснена оцінка капіталізації у постійних цінах, яка показала, що мало місце зменшення рівня капіталізації підприємств в цілому в країні та в основних видах діяльності, виключення стало сільське господарство, де рівень капіталізації підприємств збільшився більше ніж у 1,5 разу. Усе свідчить про негативні процеси в економіці країни, а саме деіндустріалізацію та домінування сировинних галузей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Буркинський Б.В., Горячук В.Ф. Капіталізація економіки регіонів України : монографія / НАН України, Ін-т пробл. ринку та екон.-екол. дослідж. Одеса : ШПРЕД НАНУ, 2014. 293 с.
2. Баліцька В.В. Капітал підприємств України: тенденції, пріоритети / Ін-т екон. та прогнозув. К., 2007. 480 с.
3. Капіталізація економіки України / За ред. акад. НАН України В.М. Гейця, д-ра екон. наук А.А Гриценка. К. : Ін-т екон. та прогнозув., 2007. 220 с.
4. Бобух І.М. Пропорції та перспективи формування національного багатства України: монографія. К. : Ін-т економіки та прогнозування НАН України, 2010. 372 с.
5. Капитализация предприятий: теория и практика: [моногр.] / под. ред. д.э.н., проф. И.П. Булева, д.э.н., проф. Н.Е. Брюховецкой. Донецк : Институт экономики промышленности НАН Украины, 2011. 328 с.
6. Шумська С.С. Капіталізація економіки: системний підхід та методологічні напрямки дослідження // Економічна теорія. 2012. № 1. С. 35-49.
7. Посібник з оцінки бізнесу в Україні / Під загальною редакцією Я. Маркуса. К. : Міленіум, 2002. 320 с., С. 41-42.

8. Єлісеєва О.К., Яресько А.М. Методи оцінки основних засобів в умовах законодавчих змін: вітчизняний та зарубіжний досвід // *Економічний форум* 1/2017. С. 223-229.
9. Статистичні бюлетені «Основні засоби України» за 2012-2017 рр. / Державна служба статистики України, Київ, 2017.
10. Статистичний збірник «Діяльність суб'єктів господарювання за 2017 рік» / Державна служба статистики України, Київ, 2017.

REFERENCESE

1. Burkyns'kyj B.V., Ghorjachuk V.F. (2014). Kapitalizacija ekonomiky rehioniv Ukrajinu : monografija [Capitalization of the economy of the regions of Ukraine]. – Odesa : IPREED NANU [in Ukrainian].
2. Balicjka V.V. (2007). Kapital pidpryjemstv Ukrajinu: tendenciji, priorytety [Capital of Ukrainian enterprises: trends, priorities] / – К.: In-t ekon. ta prohnozuv[in Ukrainian].
3. Kapitalizacija ekonomiky Ukrajinu (2007) [Capitalization of the Ukrainian economy]. Za red. akad. NAN Ukrajinu V.M. Ghejcja, d-ra ekon. nauk A.A Ghrycenka. – К.: In-t ekon. ta prohnozuv[in Ukrainian].
4. Bobukh I.M. (2010). Proporciji ta perspektyvy formuvannja nacionalnogho baghatstva Ukrajinu [Proportions and prospects of forming the national wealth of Ukraine] – К.: In-t ekon. ta prohnozuv [in Ukrainian].
5. Kapitalizacija predpriyatij teoriya i praktika (2011) [Capitalization of enterprises: theory and practice] pod red d-ra ekon. nauk I.P. Buleva, d-ra ekon. nauk N.E. Bryuhoveckoy. Doneck: Institut ekonomiki promyshlennosti NAN Ukrainy [in Russian].
6. Shumsjka S.S. (2012). Kapitalizacija ekonomiky: systemnyj pidkhid ta metodologichni naprjamky doslidzhennja [Capitalization of the economy: systematic approach and methodological directions of research]. *Ekonomichna teorija*, no 1, pp. 35-49 [in Ukrainian].
7. Posibnyk z ocinky biznesu v Ukrajinu (2002.) [A Guide to Business Valuation in Ukraine]. Pid zaghaljnoju redakcijeju Ja. Markusa. –К.: Milenium [in Ukrainian].
8. Jelisjejeva O.K., Jaresjko A.M. (2017). Metody ocinky osnovnykh zasobiv v umovakh zakonodavchykh zmin: vitchyznjanyj ta zarubizhnyj dosvid [Methods of valuation of fixed assets in terms of legislative changes: domestic and foreign experience] / *Ekonomichnyj forum* 1. pp. 223-229.
9. Ctatystychni bjuleteni «Osnovni zasoby Ukrajinu» za 2012-2017 rr. [The statistical bulletin "Fixed Assets of Ukraine" for 2012-2017] / Derzhavna sluzhba statystyky Ukrajinu, Kyjiv, 2017. [in Ukrainian].
10. Ctatystychnyj zbirnyk «Dijalnistj sub'ektiv ghospodarjuvannja za 2017 rik» [Statistical Collection "Activities of Business Entities for 2017"] / Derzhavna sluzhba statystyky Ukrajinu, Kyjiv, 2017 [in Ukrainian].